

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

26. ČÍSLO / IV. ROČNÍK

5,- Kč (6,- Sk)

30. ČERVNA 1996

Z obsahu:

„Veliké věci mi učinil ...“

Jan Pavel II. při generální audienci 12. června 1996.
– strana 2 –

Cyriľometodějská evangelizace

Zcela ojedinělé dílo v dějinách církve, které nemá obdoby v evangelizaci Evropy.
– strana 4 –

Homilie biskupa Hrdličky v bazilice Svatého Kříže Jeruzalémského

– strana 6 –

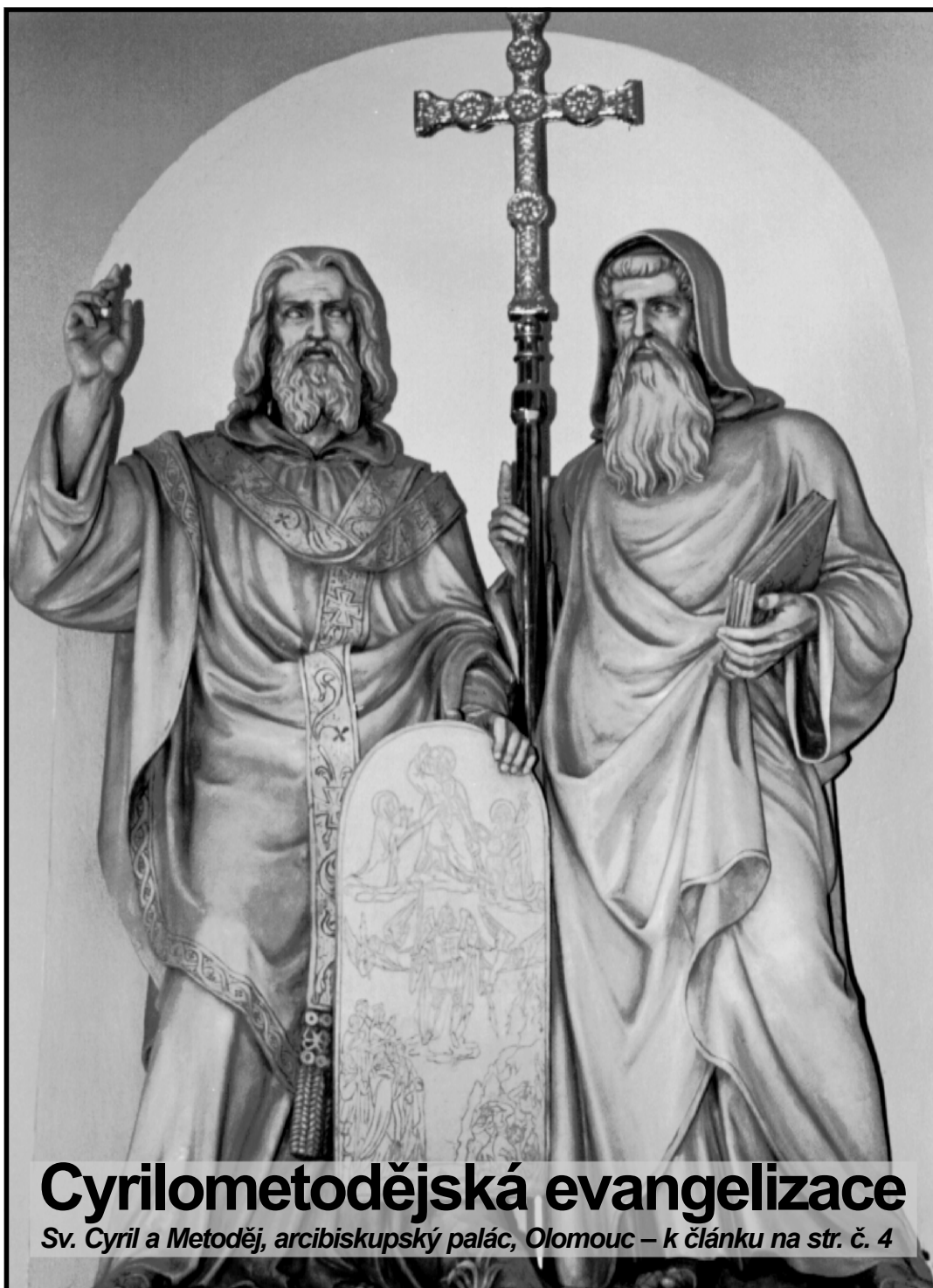
Homilie Jana Pavla II. o slavnosti Těla a Krve Páně

– strana 9 –

Dni milosti

Dokončení reportáže z minulého čísla o národní pouti do Říma.

– strana 10 –

Cyriľometodějská evangelizace

Sv. Cyril a Metoděj, arcibiskupský palác, Olomouc – k článku na str. č. 4

„Veliké věci mi učinil ...“

Čtení: Lk 1,46-49 1. Přesvědčení, že Maria byla uchráněna každé poskvrny hříchu již od svého početí, takže je nazývána celá svatá, se během staletí stále více prosazovalo v liturgii a v teologii. Tento vývoj vyvolal na počátku 19. století hnutí žádostí ve prospěch dogmatické definice výsady o Neposkvrněném Početí.

Pius IX. v úmyslu vyhovět této žádosti konzultoval teology a kolem poloviny minulého století se obrátil na všechny biskupy s otázkou, zda je vhodná a zda je možná taková definice, a tak vlastně svolal jakýsi „písemný koncil“. Výsledek byl příznačný: drtivá většina ze 604 biskupů odpověděla na dotaz kladně.

Po tak rozsáhlé konzultaci, která vyzdvihuje starost mého ctihodného předchůdce vyjádřit definováním víry církve, se přistoupilo se stejnou péčí k redakci dokumentu.

Teologická komise přikládala zásadní úlohu církevní praxi.

Zvláštní teologická komise, zřízená Piem IX. ke zjištění zjevené pravdy, přikládala zásadní

vyhlašujeme a definujeme, že učení, jež tvrdí, že nejblahoslavenější Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí skrze zvláštní milost Krista, Spasitele lidského rodu, uchráněna každé poskvrny prvotního hříchu, je učení zjevené Bohem, a proto všichni věřící mu musí pevně a stále věřit“ (DS, 2803).

Maria byla od prvního okamžiku svého početí uchráněna před jakoukoliv poskvrnou prvotní viny.

2. Prohlášení dogmatu o Neposkvrněné vyjadřuje podstatně údaj víry. Papež Alexander VII. v bulle **Sollicitudo** z roku 1661 hovořil o tom, že Mariina duše byla uchráněna „při svém stvoření a při vlití do těla“ (DS, 2017). Definice Pia IX. naopak neuvádí žádné vysvětlení, jak

a prohlášení Mariiny dokonalé svatosti; dogmatická definice poskytl tomuto učení základní přínos. Vždyť negativní formulace mariánské výsady, způsobená předešlými spory, jež se rozvinuly na Západě o prvotní vině, musí být vždy doplněna kladným vyhlášením Mariiny svatosti, jež je mnohem výslovněji podtržena ve východní tradici.

Definice Pia IX. se vztahuje pouze na uchránění před prvotním hříchem a nezahrnuje výslovně imunitu proti žádostivosti. Nicméně ze skutečnosti, že Maria byla naprosto uchráněna od jakékoli poskvrny hříchu, vyplývá, že byla také imunní vůči žádostivosti, vůči nezřízenému sklonu, který – podle tridentského koncilu – pochází také z hříchu a tíhne ke hříchu (DS, 1515).

3. Toto uchránění od prvotní viny, udělené „pro zvláštní milost a výsadu všemohoucího Boha“, je naprosto nezaslouženým projevem Boží přízně, které se Marii dostalo od první chvíle její existence.

Dogmatická definice neříká, že tato zvláštní výsada je jedinečná, dává to však vytušit.

Zvláštní výsada, která nikdy nebyla udělena jiné osobě.

Tvrzení o této jedinečnosti je výslovně vyhlášeno v encyklice **Fulgens corona** z roku 1953, v níž papež Pius XII. hovoří o „velmi zvláštní výsadě, která nikdy nebyla udělena jiné osobě“ (AAS 45/1953/580), a tím vyloučil možnost, kterou kdosi zastával, ale s chatrným základem,

že by ji mohl přičítat i svatému Josefovi.

Panenská Matka dostala mimořádnou milost neposkvrněného početí „vzhledem k zásluhám Ježíše Krista, Spasitele lidského pokolení“, to je vzhledem k jeho univerzální vykupitelské činnosti.

Církev v Marii obdivuje a chválí nejvznešenější plod vykoupení.

V textu dogmatické definice není výslovně prohlášeno, že Maria byla vykoupěna, ale táž bulla **Ineffabilis** tvrdí na jiném místě, „že byla vykoupěna mnohem vznešenějším způsobem“. Toto je ta mimořádná pravda: **Kristus byl vykupitelem své Matky a vykonal v ní svou výkupnou akci naprosto dokonalým způsobem** (Fulgens corona, AAS 45/1953/581) už od první chvíle její existence. 2. Vatikánský koncil prohlásil, že církev „v Marii obdivuje a chválí nejvznešenější plod vykoupení“ (SC, 103).

Bohem zjevené učení.

4. Toto slavnostně vyhlášené učení bylo výslovně kvalifikováno jako „Bohem zjevené učení“. Papež Pius IX. dodává, že „všichni věřící mu musí pevně a stále věřit“. Proto také ten, který je nepřijímá za své nebo uchovává názor, který mu odporuje, „ztroskotává ve víře a odlučuje se od katolické jednoty“.

Při prohlášení pravdy tohoto dogmatu o Neposkvrněném Početí, můj ctihodný předchůdce si byl vědom, že vykonává svou moc neomylného učení jako univerzální pastýř církve, což bylo za několik let nato slavnostně definováno během 1. vatikánského koncilu. Uplatňoval tak svůj neomylný učitelství úřad jako službu víře Božího lidu; a je významné, že k tomu došlo právě při definování Mariiny výsady.

Moravské poutníky Svatý otec pozdravil těmito slovy:

Milovaní poutníci z Moravy!

Kristus bude jediným Králem mého srdce. Budu se důsledně varovat ducha světa a budu žít Kristovým duchem. Chci pracovat pro něho kde – a jak – mi to bude možno. To všechno chci konat z lásky.

To je cílem zasvěcení Božskému Srdci Ježíšovu, které obnovujeme na jeho už nadcházející svátek.

Vyprošuji vám milost, abyste to dokázali naplnit.

Z celého srdce žehnám vám i vašim drahým ve vlasti.

Chvála Kristu!

úlohu církevní praxi. A toto měřítko mělo vliv na formulaci dogmatu, která dávala přednost výrazům z církevního života, víry a úcty křesťanského lidu před scholastickými výrazy.

Konečně roku 1854 Pius IX. bullou **Ineffabilis** slavnostně prohlásil dogma o Neposkvrněném Početí: „...Prohlašujeme,

byla duše vlita (vdechována) do těla, a přisuzuje Mariině osobě, že byla od prvního okamžiku svého početí uchráněna před jakoukoliv poskvrnou prvotní viny.

Uchránění „před jakoukoliv poskvrnou prvotní viny“ má jako kladný důsledek naprostou imunitu proti jakémukoliv hříchu

Liturgická čtení

13. neděle v mezidobí

1. čtení 2 Král 4,8–11.14–16a

Jednoho dne Elizeus procházel přes Šunem. Žila tam zámožná žena a ta ho pozvala k jídlu. Kdykoli tam procházel, zašel se tam najíst. A ona řekla svému muži: „Vím, že je to svatý muž Boží, který k nám vždy přichází. Upravíme mu v poschodí malou světničku a dáme mu tam lůžko, stůl, sedadlo a svícen, a kdykoli k nám přijde, může se tam uchýlit.“

Když tam zase jednou (Elizeus) přišel, vstoupil do světničky a odpočinul si tam. Řekl (svému služebníkovi) Gechazimu: „Co by se dalo pro ni udělat?“ Elizeus mu řekl: „Zavolej jí!“ Zavolal ji a ona zůstala stát u vchodu. On pravil: „Za rok v tento čas budeš mít v náručí syna.“

2. čtení Řím 6,3–4.8–11

Bratři!

My všichni, kteří jsme byli křtem ponoření v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponoření do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem.

Jestliže jsme však s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít. Víme totiž, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Kdo umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha. Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.

Evangelium Mt 10,37–42

Ježíš řekl svým apoštolům:

„Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mě hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mě hoden. A kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mě hoden. Kdo nalezne svůj život, ztratí ho, kdo však ztratí svůj život pro mě, nalezne ho. Kdo vás přijímá, mne přijímá, a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mě poslal. Kdo přijme proroka, že je to prorok, dostane odměnu jako prorok; kdo se ujme spravedlivého, že je spravedlivý, dostane odměnu jako spravedlivý; kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“

Myšlenka na neděli

SLUŽBA SLUŽEBNÍKŮM

Zamyšlení nad úryvkem Mt 10,37-42

Kdo přijímá vás, mne přijímá.

To, co dnes slyšíš z Ježíšových úst, je pokračování jeho promluvy, kterou připravuje své učedníky na jejich první veřejné misijní působení. Naslouchej pozorně. Jeho slova jsou důležitá i pro tebe. Přijmeš-li poslání hlasatele evangelia, poznáš, s čím musíš počítat a jak se máš zachovat. Budeš-li patřit k těm, k nimž hlasatelé evangelia přicházejí, uvědomíš si ve světle Ježíšových slov, jak velice mu záleží na těch, které k tobě posílá.

To, že zde můžeš naslouchat Ježíši i rozmlouvat s ním, je ovocem jeho nekompromisního rozhodnutí opustit Otcovo lůno, slávu, jas a blaženost nebeského království a jako poslušný Syn a Vyslanec Otcův odebrat se k lidem, aby jim slovem i příkladem hlásal radostnou zvěst. Měl jsi již dostatek příležitostí, abys viděl, že to dělá s plným nasazením. O nic jiného se nezajímá. Nehledá ani lidské zázemí rodinného prostředí, ani pohodlí, nestará se o zajištění budoucnosti. Nemá, kam by hlavu složil, nemá čas starat se v nejmenším o svůj blahobyt. Celou svou bytostí se zaměřil na to jediné: *chodit a dobře činit*. Protože právě to je vůle Otce, je to pro něho nejvyšší hodnota, pro kterou je nutno obětovat i život.

Protože *žeň je hojná a dělníků málo*, protože přijde chvíle, kdy se vrátí k Otci, *aby nám připravil místo*, potřebuje vychovat své spolupracovníky a nástupce. Ježíš ví, že má-li být jejich působení účinné, musí se mu i oni odevzdat zcela a beze zbytku. Pokud by jejich srdce na čemkoliv ulpívalo, nemohli by být jeho učedníky. Oddanost Mistru a jeho poslání má přednost i před tak přirozenými a tradičními hodnotami, jako jsou příbuzenské vztahy. Možná, že ti to připadá příliš tvrdé, ale uvědom si, že *Ježíšovo království není z tohoto světa*. Ti, kdo chtějí být jeho hlasateli jako on, nemohou myslet a hodnotit v měřících tohoto světa. Poznáváš to z nesmlouvaného požadavku: *nést kříž a následovat jej*. Jeho učedníci již jistě na vlastní oči viděli, co to znamená nést kříž, ale asi si v té chvíli ještě nepřipouštějí, jak vážně to Ježíš myslí. Ty však již víš, že to není žádná obrazná fráze.

Ježíš je skutečně předejde a ponese na vlastních bedrech kříž, na kterém pak sám zemře. **Hlásání slova musí být podepřeno dokonalou obětí sama sebe.** Jen v tomto světle můžeš pochopit, co se skrývá za nedoceneným pojmem **celibát**: *svůj život nalezne ten, kdo jej ztratí*.

Ti, kteří přijali Ježíšovu výzvu, následují Jej a slouží Evangelii i Božímu lidu, jsou tedy pro tebe opravdovým darem Boží velkodušnosti. Jejich dokonalá oběť ti zajišťuje trvalou Kristovu přítomnost. Uznej, že bláhovou snahu zbavit je „vnucené přítěže“ zasvěceného života je třeba nahradit **vděčnou úctou**. Nic nechápe ten, kdo jim chce namlouvat, aby se *ohlíželi nazpět*. Ježíš očekává, že jim poslouží zcela jiným způsobem. Máš převzít péči o ně tak, aby se mohli plně věnovat svému poslání jak ve službě slova, tak v oběti. Mají-li se s Ježíšem dokonale ztotožnit, pak také všechno to, co prokazuješ jim, prokazuješ Jemu samému. *Kdo je přijímá, přijímá Ježíše*. Přijímat hlasatele znamená přijímat Krista, každá služba jemu je služba Kristu. Jen se trochu zamysli, a zjistíš, že můžeš pro Kristovy kněze udělat mnohem víc než jen *podat číši studené vody*. Můžeš se spolehnout, že *nepřijdeš o svou odměnu*, kdykoliv tvá vynalézavá pomoc a ochota uvolní kněžovy ruce i čas, aby mohl posloužit tam, kde může posloužit jen on. Otevírá se ti zde bohatá paleta možností, jak se nanejvýš přiměřeně podílet na Kristově kněžském úřadě. Číše vody, kterou často potřebuje, je také zřetelné poznání, že není zcela sám a že jeho práce není nikdy marná.

Možná ti bude připadat obtížné vidět v těch nedokonalých lidech Kristovy zástupce. Ale podívej se dobře na všechny ty apoštoly, které Ježíš nyní rozesílá mezi lidi. I oni mají daleko k dokonalosti, a přesto si je vyvolil. Počítá s nimi takovými, jací jsou. Bude je vychovávat jejich služba a milost Božího Ducha. *Pán je leskem jejich moci a jeho přízní roste jejich síla*.⁽¹⁾ Nesnaž se tedy dokazovat svým kritickým postojem, že Ježíš se ve svém povolání zmyšlil. Raději zapoj svou víru v jeho slovo a v moc jeho lásky, která si umí posloužit i nedokonalým nástrojem. Především však se varuj toho, být pro ně pokušením a pohoršením.

Poděkuj Ježíši z celého srdce, že nám dal nedocentelný dar kněžské služby. Pros za kněze i za sebe, aby ve všech naplnil svou vůli.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾Viz respnz. žalm 88

Cyriometodějská evangelizace

Moravský kníže Rostislav vypravil poselství do Cařihradu k císaři Michalovi III. s žádostí: „Náš lid se odřekl pohanství a drží se křesťanského zákona, ale nemáme takového učitele, který by nám pravou křesťanskou víru vyložil. Pošli nám tedy takového biskupa a učitele“ (ŽK = Život Konstantinův 14). Císař povolal Konstantina Filozofa a řekl mu: „Je třeba, abys tam šel, neboť tuto věc nemůže nikdo vykonat tak jako ty“ (ŽK 14). „Vezmi si svého bratra opata Metoděje a běž. Vy oba jste Soluňané a všichni Soluňané mluví čistě slovansky“ (ŽM = Život Metodějův 5). To bylo poslání evangelizační a vlastně reevangelizační, protože Moravané už pokřtěni byli, ale potřebovali evangelizaci novou, lepší, než byla ta první.

Nová evangelizace – úkol dnešní doby.

Před takovým úkolem stojíme i my dnes. Náš národ má za sebou již přes 11 století evangelizace, ale dnes se odklání od evangelia a potřebuje novou evangelizaci. Tento úkol před nás staví také předposlední rok Desetiletí duchovní obnovy. O tom, jak splnit tento úkol, se můžeme poučit u sv. Cyrila a Metoděje, kteří jsou patrony tohoto roku.

Zcela ojedinělé dílo v dějinách církve, které nemá obdoby v evangelizaci Evropy.

Císař Michal se domníval, že k evangelizaci Moravy stačí znalost slovanského jazyka. To byla jistě první podmínka dobré evangelizace. Dřívější misionáři na Moravě, ať to byli Iroskoti nebo „učitelé z Vlach, z Řecka a z Němec“ (ŽM 5), asi sotva mluvili „čistě slovansky“. Patrně se jen těžko dorozumívali s moravskými Slovanů. Dovedli je naučit snad jen některým modlitbám a základním věroučným formulím a to se tehdy pokládalo za dostatečnou pro misijní působení v Evropě. Tak tomu bylo např. při evangelizaci germánských kmenů. Ale Konstantin-Cyryl položil vyšší podmínku: „Půjdu tam s radostí, mají-li knihy ve svém jazyku“ (ŽK 14). Sám dobře věděl, že Slované nemají své písmo, a tím méně knihy psané slovanským jazykem. Ale chtěl, aby to přiznal i sám císař, aby mu dovolil vytvořit slovanské písmo a psát slovan-

ské knihy, ba aby ho tím přímo pověřil. A toho také dosáhl. Tím zároveň vzal na sebe nesmírně těžký úkol, vytvořit písmo a přeložit liturgické a jiné knihy, zvláště Písmo sv., do slovanského jazyka. On se nechtěl spokojit jenom s nejnižším minimem, nebyl minimalista, ale chtěl udělat maximum i přesto, že byl už sláb a nemocen a že daný úkol vyžadoval všechny jeho síly a všechny časy. Toto ohromné dílo bylo skutečně vykonáno společnou prací obou bratří a dovršeno sv. Metodějem, když byl dokončen překlad nejen všech liturgických knih, ale i celého Pisma sv. a jiných nejpotebnějších knih, spisů sv. Otců a předpisů církevního práva. V tomto ohledu je cyriometodějské dílo zcela ojedinělé v dějinách církve a nemá obdoby v evangelizaci Evropy. Právem je také dosud předmětem obdivu a studia ve vědeckém světě.

Láska ke Kristu a slovanským bratřím stála na počátku tohoto obdivuhodného díla.

Sv. bratři se nedali odradit ani tím, že Slované byli nevzdělaní a pro Řeky byli hrubými barbary a nepřáteli byzantské říše. V době stěhování národů zaplavili celý Balkán i Řecko a přilehlé ostrovy, jak dosvědčují stovky, ba tisíce slovanských místních a pomístních jmen. Slované ohrožovali sám Cařihrad a Soluň se jim stěžila ubránit, ale celé okolí Soluně bylo slovanské a v samé Soluni žilo mnoho Slovanů, kteří se uplatňovali jako dělníci a služebníci. Od nich se řečtí Soluňané

naučili dobře mluvit slovansky. Také sv. Cyril a Metoděj znali dokonale slovanský jazyk, a to tak dokonale, že mnozí badatelé je pokládali za Slovanů rodem po otci i po matce nebo aspoň po matce. Ale tomu odporuje zpráva ŽM 2 o sv. Metoději: „Byl pak z rodu po otci i matce nikoli nepatrného, nýbrž velmi dobrého a vznešeného, známého především Bohu a císaři a veškerému kraji soluňskému.“ To by životopisec sotva napsal, kdyby otec a matka byli slovanského původu. Jejich dokonalá znalost slovanského jazyka se dá vyložit tím, že u nich doma bylo služebnictvo slovanské, takže děti po celý den a každodenně slyšely slovanský hovor od služebnictva, kdežto s otcem mluvili jen málo, když otec přišel z úřadu domů, a s matkou také nemohli stále mluvit, protože i ona jako vznešená dáma měla povinnosti také mimo domov. Možná tedy soudit, že doma se naučili více slovansky než řecky, takže slovanský jazyk ovládali vlastně lépe než řecký jazyk mateřský. Zamílovali si slovanské služebnictvo, ale bylo jim velice líto, že ti ubozí dobří Slované neznají Krista, nejsou pokřtěni a není nikoho, kdo by jim pomohl a vyučil je ve víře. Sami nemohli pro ně udělat téměř nic. O sv. Cyrilu je známo, že shromáždil kolem sebe skupinu žáků, asi Slovanů, které vyučil a snad i pokřtil, ale pro ohromné masy slovanského lidu nemohl udělat nic. Kdyby chtěl pracovat pro jejich povznesení, byl by pokládán za vlastizrádce, protože Slované byli nepřáteli říše. Když někdo ze Slovanů se chtěl stát křesťanem,

napřed se musel počítat. To šlo udělat s několika jedinci, ale ne s obrovskými masami slovanského lidu. Za tohoto stavu byla situace Slovanů v byzantské říši beznadějná. To dobře věděl i sv. Konstantin-Cyryl, a proto s velkou radostí přijal nabídku císaře, aby šel k moravským Slovanům. Ihned toho využil, vymohl si dovolení vytvořit písmo a přeložit posvátné knihy. Co nebylo možné udělat v Byzanci, kde Slované byli nepřáteli říše, to bylo dobře možné na daleké Moravě, kde Slované už nebyli nepřáteli, ale spojenci a přáteli Byzance. Této možnosti Konstantin-Cyryl velmi obratně a pohotově využil, aby zaostalým, odstrkovaným a mnohdy i nenáviděným Slovanům pomohl.

Slované mají stejnou lidskou důstojnost a jsou stejně dětmi Božími jako Řekové a Římané ...

Udělal to s velikou radostí a láskou. Nepokládal Slovanů za méněcenné, nepohrdal jimi pro jejich nevzdělanost, naopak zdůrazňoval, že oni jako lidé mají stejnou lidskou důstojnost a jsou stejně dětmi Božími jako Řekové a Římané. Když se na něho obořili v Benátkách „biskupové, kněží a mniši jako havrani na sokola“ (ŽK 16), zasypali ho výčitkami: „Človče, pověz nám, jak to, že ty nyní Slovanům pořídil knihy a učíš je, předtím však nikdo jiný jich nevynalezl, ani apoštol, ani římský papež, ani Řehoř Teolog, ani Jeroným, ani Augustin?“ Na to jim odpověděl: „Zdali nepadá déšť od Boha na všechny stejně? Nebo slunce nesvítí také na všechny? Nedýcháme vzduch všichni stejně? Jak se tedy vy nestydíte uvádět jen tři jazyky a chcete, aby všechny ostatní národy byly slepé a hluché? Povězte mi, pokládáte Boha za bezmocného, jako by to nemohl dát, či za závistivého, jako by nechtěl?“ A potom uvedl celou řadu výroků Pisma, vyzývajících všechny národy, aby chválily Boha. Tím

odsoudil všechnen rasismus a národní šovinismus a prohlásil rovnocennost a rovnoprávnost všech lidí a všech národů před Bohem i před světem. Všem přiznával stejná lidská práva a stejnou důstojnost před Bohem i před lidmi. Proto také pokládal i Slované za rovnocenné nejvyspělejší národům, Řekům a Římanům a vynasazil se, aby dosáhli stejné kulturní úrovně jako Řekové a Římané. Protože Řekové a Římané měli svoje vlastní písmo řecké a latinské, vytvořil i pro Slované zvláštní písmo slovanské, zcela nové, úplně jiné než všechna ostatní známá písma. Proto pořídil pro ně překlady posvátných knih, jako měli Řekové a Římané, proto uvedl slovanský jazyk do bohoslužby jako jazyk posvátný. Chtěl, aby Slované nebyli v ničem pozadu za Řeky a Římany. Neuzavíral se v národní výlučnosti řecké, ale otvíral své srdce všem národům, zvláště však těm nejpotřebnějším, nejchudším, opovrhovaným, zanedbávaným a odstrkovaným Slovanům.

Posledním důvodem této hluboké úcty a vroucí lásky ke Slo-

vanům bylo to, že i Slované mají tutéž lidskou důstojnost jako všichni ostatní lidé, i jako ti nejvyspělejší. I oni mají právo na „praděvské cti“, jimiž Bůh ozdobil již prvního člověka Adama a jež si mají osvojit všichni lidé. Měl na mysli milost posvěcující, nadpřirozené synovství Boží, jímž byl vyznamenan v ráji praděd lidstva Adam. On sice tuto důstojnost hříchem ztratil, ale každý člověk může a má ji opět získat skrze Ježíše Krista. Když Teokrist sv. Konstantinu-Cyrilovi nabízel výhodný sňatek, vysoké úřady a velké bohatství, on mu odpověděl: „Chci hledat čest a bohatství po svém pradědovi.“ (ŽK 4) To jsou ty „praděvské cti“. Blíže to vysvětlil, když se ho Chazaři ptali: „Jaká je tvá hodnota, abychom tě posadili na patřičné místo?“ Odpověděl:

„Děda jsem měl velikého a velmi slavného, stával blízko u císaře, ale svévolně odvrhl slávu mu danou a byl vyhnán.

Odešel do cizí země a zchudl, a tam mě zplodil. Já tedy hledám někdejší hodnota dědovu a jiné se mi nepovedlo získat. Jsem totiž vnuk Adamův.“ (ŽK 9) Pravou důstojnost člověka tedy viděl v dosažení svatosti, k níž je každý člověk povolán. Nic jiného a nic lepšího nehledal pro sebe, ani pro jiné lidi, ani pro ty nejposlednější Slované. To byl smysl a cíl jeho evangelizačního úsilí.

A když už cítil, že se blíží konec jeho života, a poznal, že jeho bratr Metoděj zamýšlí vrátit se na horu Olymp do svého kláštera, prosil ho: „Hle, bratře, my dva jsme byli soupeři a táhli jsme jednu brázdou. Já jsem

skončil svůj den a padám na liše. Ty pak miluješ velmi horu, ale kvůli hoře neopouštěj své učení. Neboť čím pak můžeš být spíše spasen?“ (ŽM 7) Nešlo totiž o nic menšího, nežli o věčnou spásu, nejen bratra Metoděje, ale i moravského lidu. *Salus animarum suprema lex.*

To jsou tedy hlavní zásady evangelizačního úsilí cyrilometodějského: uznání důstojnosti každého člověka a každého národa a uznání jejich práv. Jde zvláště o právo na poznání Boha, na svobodnou službu Bohu, na spojení s Bohem v pravdě a lásce a na dosažení věčné spásy. A toto uznání musí být dokázáno krajně obětavou a nezištnou pomocí všem, i těm nejposlednějším, k dosažení těchto vznešených cílů. Nemá se v tom uplatňovat skoupý minimalismus, ale naopak svatý maximalismus. V tom musí být obsažena i správná a ohleduplná inkulturace, uchováající všechny kladné hodnoty u každého národa, která zároveň je také posvěcuje a povznáší na vyšší úroveň nadpřirozené dokonalosti.

Vojtěch Tkadlčík

K článku v Českém týdeníku č. 150 ze dne 11. června 1996

K článku katolického kněze královéhradecké diecéze Jana Jandourka otištěnému v Českém týdeníku č. 150 ze dne 11. 6. pod názvem „Jak přišel biskup ke krycímu jménu?“ podává generální sekretář České biskupské konference Mons. Dr. Karel Simandl toto vyjádření:

V článku se předpokládá, že uvedení jména Františka Lobkowicze v nelegálním seznamu agentů bývalé Státní bezpečnosti už znamená, že dotyčný se provinil aktivní spoluprací a že se k tomu veřejně nepřiznal. K tomu podotýkám, že ve slušném právním státě nelze nikoho v médi-

ích napadat bez důkazů o prokázané vině či rozsudku. Je politováníhodné, že autor článku útočí na biskupovu čest stylem běžným v dobách komunistické totality, který není ani důstojný, ani přípustný. Takový způsob danou problematiku neobjasňuje, ale spíše zamlčuje svou neobjektivitou a zahořkostí.

Je třeba zásadně odmítnout hodnocení uvedené v závěru článku pokud jde o schopnosti a osobnost nově jmenovaného ostravsko-opavského biskupa, který naopak požívá naprosté důvěry věřících, kněží i všech biskupů. **ČBK**

Stále ještě otázky k atentátu na papeže

Magazín „Frontal“ německé televize ZDF přinesl v úterý reportáž o činnosti východoněmecké „STASI“ v souvislosti s atentátem na Jana Pavla II. 13. května 1981. STASI se dle objevených dokumentů podílela na dezinformaci světové veřejnosti, která měla odpoutávat od bulharské stopy a vést k pravcově extrémní turecké skupině „šedých vlků“. Za tímto účelem STASI rozvinula řadu dezinformačních akcí, především v tehdejší NSR, kde se snažila vzbudit dojem, že „šedí vlci“ hodlají vysvobodit Ali Agcu z vězení. Sděлил to v úterý reportáži Günter Bohnsack, býva-

lý důstojník STASI. Ali Agca prodělal ve skutečnosti teroristický výcvik v palestinských táborech v Libanonu. Bulharská tajná služba řídila na začátku 80. let cesty Ali Agcy do Sofie. Admirál Pierre Lacoste, bývalý šéf francouzské tajné služby, v pořadu sdělil, že Francie varovala Vatikán před možným atentátem na papeže. Zdůraznil, že Andropov zacházel tvrdě se svými politikými protivníky. Veškeré falešné údaje o podílu americké CIA a „šedých vlků“ na atentátu byly dle nalezených dokumentů STASI dílem dezinformační činnosti KGB a jejich spojenců. **ČBK**

Homilie biskupa Hrdličky v bazilice Svatého Kříže Jeruzalémského

Homilii pronesl otec biskup při první mši pro poutníky ve 13.00 hod.

Jistě zakoušíme mimořádnost této chvíle. Je pravda, že město Řím právě v těchto hodinách má siestu, což znamená jakýsi útlum a odpočinek, ale nás se to v této chvíli netýká, i když vy všichni byste si zasloužili zcela jistě takovou vydatnou siestu po dlouhé a náročné poutní cestě sem do Říma. Ale my všichni máme jednu velkou zkušenost, že komfort a nároky na tělesné pohodlí jdou vždycky stranou tam, kde duše člověka zaslechne Boží volání a kdy je třeba jít a mířit tam, kde Bůh mě volá a kde mě chce obdarovat. Vzpomínáte si, že výjimečným způsobem jsme to zažili už před rokem při kanonizaci sv. Jana Sar-

kandra a sv. Zdislavy na letišti v Olomouci. Po kolena v blátě, nepohoda, déšť, šedivé nebe, vnější podmínky byly takové, že bychom měli být zákonitě odrazeni nebo otráveni. A přesto tam bylo čtvrt miliónu šťastných lidí, kteří vnímali, že to nebe, zdánlivě šedivé, je nad námi otevřené a že prožíváme tu výjimečnou chvíli setkání s Bohem, s církví, se Svatým otcem, s novými svatými i sami se sebou. Tak i dnes bych chtěl říct, že každá pouť vlastně vyžaduje určitou náročnost, má obsahovat jakýsi moment oběti, protože čím více omezíme své tělesné nároky na běžné pohodlí, tím více se v duši otevírá prostor pro Boží

dary, pro to skutečné Boží obdarování.

Abrahám zachytil Boží hlas, který mu řekl: „Vyjdi ze své zabydlenosti a jdi cestou dalekou, do neznáma, protože velké plány má s tebou tvůj Bůh!“ a Abrahám šel a vyplatilo se to bohatě nejen jemu a jeho rodině, ale celým dějinám lidstva; stejně tak vyvolený národ vyšel na velkou náročnou pouť z egyptského otroctví, sice od hrnců masa a jídla, ale šel do nového prostoru svobody a smlouvy s Bohem a velikých objevů. Kéž právě toto prožijete vy všichni.

Znovu vás zde vítám, vás, kteří byste podle všech pravidel měli být tělesně unaveni, ale kteří přesto jste zde, otevřeni Bohu, a váš zpěv svědčí o tom, že jste ochotni naplno prožívat liturgii slavnosti Těla a Krve Páně.

Říká se už po staletí v celé Evropě, že všechny cesty vedou do Říma, ale i v Římě platí, že všechny cesty vedou k oltáři, který je nejsilnějším ohniskem Boží přitažlivosti pro člověka, nejsilnějším zdrojem milosti. Je to místo, kde probíhá bez nadsázky nejvyšší možná forma lidského setkání, tam, kde lidé se setkávají s Bohem, který je důvěrně hostí u tabule hostiny tím nejdražším, co jim může dát, a to je Tělo a Krev jeho Syna. Tento dar je zde připraven i pro vás. Bratři a sestry, uvědomme si, že v bazilice Svatého Kříže Jeruzalémského můžeme zvláštním způsobem zakusit, že to Tělo, které se za nás vydává, se za nás vydává právě na kříži. A ta Krev, která se prolévá za odpuštění hříchů, proudí a stéká s kříže. To je ta důležitá souvislost mezi dnešní slavností a touto bazilikou.

**Milovaní bratři a sestry
ze všech diecézí
Čech a Moravy!**

Bud'te vítáni v této bazilice svatého Kříže Jeruzalémského. My zde budeme slavit liturgii slavnosti Těla a Krve Páně. Chci vás ujistit, že všechny úmysly a intence, které jsou až na dně vašich srdcí, chceme společně vnést do této mše svaté, zejména ty momenty kříže, které je třeba přijmout a unést k prospěchu církve, k podílu na obnově a spáse světa. A tak vytvoříme širší a radostnější prostor pro Boha, který zcela jistě chce zde obdarovat své děti. Litujme svých hříchů.

(Těmito slovy přivítal otec biskup Josef Hrdlička římské poutníky na začátku mše svaté.)

Naši biskupové ve slavnostním průvodu spolu s poutníky

Vědomí, že my, malý národ, máme tolik světců, kteří jsou tady s námi, at' je ve vás silné. Otevřeme se pro takový prožitek současné pouti. Vítám vás ve svém kostele a také ve vašem kostele!

Kardinál Miloslav Vlk

Chtěl bych vyslovit přání, aby taková velká pouť, které se účastníme, přinesla podněty pro obnovu našeho národa. Každý, kdo se otevírá Bohu, přijímá. Kéž to tedy přinese užitek každé diecézi a každé farnosti.

Mons. Josef Hrdlička

Dnes večer se nám dostane velké milosti a nezapomenutelného zážitku slavit spolu se Svatým otcem liturgii slavnosti Těla a Krve Páně. My víme, že kříž není příliš v módě konzumního světa, my víme, že čím více roste životní úroveň, tím více je člověk zbavován všeho toho, co je náročné, bolestné, nepohodlné a nepříjemné. Moment kříže je odstraňován a vytěsňován trendem doby, a to má za následek, že v lidech i v křesťanech může silně ochabovat smysl pro oběť, která je výrazem skutečné lásky, a že národy tak mohou začít nezadržitelně duchovně degenerovat.

My víme, že rodící se člověk přichází na svět v bolestech. A tak vidíme, že se rodí stále

Mariánské oázy ve světě – Polsko

Myslenice

Myslenice jsou malebně položené místo na úpatí Beskyd v dolině na levém břehu řeky Raby. Kol dokola jsou borové, dubové a modřínové lesy. Město leží na obchodní cestě vedoucí z Uher k Baltu, a tak se rychle rozvíjelo. V XV. a XVI. století bylo v držení rodu Jordanů. V r. 1465 Jan Jordan za-

ložil a bohatě obdaroval v Myslenicích farní kostel. V jeho jedné překrásné kapli, kterou dal postavit r. 1596 královský hejtmán Stanislav Koniecpolski, kraluje Myslenická Paní.

Obraz je namalován na dřevěné desce. Představuje Pannu Marii s Děťátkem na pravé ruce. Ježíšek se tvářičkou tulí k Matce, jako by jí šeptal slova lásky. Maria má hlavu nakloněnou k němu a také ona tiskne svou tvář k jeho líci. Obraz má velmi pěkné barevné ladění. Je dílem neznámého italského malíře z období pozdní renesance, která již přechází do baroka. Historikové v něm vidí vliv Boticelliho anebo římské školy, případně školy bolognské z konce XVI. století.

Obraz přivezl z Itálie kníže Jiří Zbaraskí, pán krakovský. Byl původně v majetku papeže Sixta V., který jej ve své závěti odkázal své příbuzné, benátské řeholnici. Ta jej darovala krakovskému knížeti, který jej umístil ve svém domě. V čase morové epidemie se obraz dostal do Myslenic, do domu jednoho ze sluhů knížete Zbaraského.

V roce 1633 se stal obraz předmětem nezvyklého zájmu. Panna Maria na obraze ronila slzy. Je k dispozici velmi podrobný popis tohoto jevu od očitého svědka. V období od 1. do 8. května se jev několikrát opakoval. Na majitele i jeho domácí padl takový strach, že „nejedli ani nespali... Sešlo se velké množství lidí, protože bylo vidět rovněž světlo a záři... Po levé tváři Matky Boží stékaly zřetelné slzy.“ Zvláštní komise povolaná z Krakova nařídila, aby byl obraz uzamčen ve skříni. Po dobu dvou měsíců byli vyslyšáni svědkové a celá záležitost se vyšetřovala. Potvrdilo se, že lidé, kteří si na chorá místa přiložili šátky, jimiž se dotýkali obrazu, doznali úlevy a mnozí byli zcela vyléčeni. Komise nakonec uznala, že se jedná o nadpřirozený jev, a poručila obraz přemístit do kostela. Zvěst o plačící Madoně oběhla rychle celé Polsko. Lidé přicházeli s nezvyklou zbožnos-

tí do Myslenic k P. Marii Myslenické, jisté ochránkyni v každém nebezpečí. 8 let po výroku komise nacházely se v pokladu chrámu votivní dary v hodnotě tehdejších 50 tis. zlatých. Postupem doby se děly další divy, které Bůh působil prostřednictvím zázračného obrazu. 1. října 1658 Švédové kostel vypálili a zbořili, ale obraz zůstal neporušen. Poklad však byl uloupen.

Vizitace biskupa Zaluského v r. 1747 zaznamenala nové četné votivní dary, drahé kameny a korály zavěšené na obrazu.

Kult Matky Boží Myslenické se dostal ke konci XVIII. století poněkud do stínu poutního místa Kalvárie Zebrzydowské, která je odtud vzdálena pouhých 30 km. Mnoho poutníků obrátilo své kroky ke kalvarským cestičkám a odpustkům, ale všichni ti, kteří přicházeli kolem Myslenic, navštívili také zdejší mariánskou svatyni.

Obraz je dílem neznámého italského malíře z období pozdní renesance.

R. 1809 zabrali všechny dary z myslenického pokladu Rakušané. Zmizely zlaté i stříbrné tabulky, hejtmanské hole a jiné staré dary. Úcta k Matce Boží však neustala. Svatý stolec s ohledem na neustávající příliv poutníků dal souhlas ke korunovací obrazu, kterou provedl 24. srpna 1969 tehdejší krakovský arcibiskup Karol Wojtyła. Uctil tak obraz, který byl od dětství předmětem jeho zvláštní úcty. Na vnější stěně kaple je zazděn kámen, na kterém je již 300 let nápis: „*Hříšníci, kráčejte ve stopách Mariiných*“, který vyzývá k obrácení a dosvědčuje tak, že právě Maria je Matkou každé změny k dobrému.

—ire—

méně dětí, což ohrožuje budoucí existenci jak našeho národa, tak mnohých jiných národů, protože člověk dává přednost tomu, co je bezbolesnější, pohodlnější, co méně stojí. Stejně tak na konci života, kdy na starého člověka dolehne kříž tvrději a bolestněji v nemocích a umírání, aby ho osvobodil, aby ho očistil, aby ho vymazal ze všech těch falešných jistot a pomohl mu do náruče Boží, objevují se nebezpečné tendence, jak aktivně ukončit život, aby se odmítl tento očistný dar kříže. A tak bratři a sestry, proti této kultuře smr-

ti, jak říká Svatý otec, musí matka církve rozvíjet kulturu života. Proto my všichni při této mši svaté se musíme nadechnout té nové síly, abychom dokázali něco vytrpět pro svého Pána.

Když se podíváme na kříž, vidíme Ježíše, který nám vyznává lásku způsobem, který by nás měl všechny doslova šokovat. Vidíme, že On miluje nás do poslední kapky krve prolité na kříži, do posledního tepu probodeného Srdce. Tak miluje On nás. A teď si přiznejme, moji drazi, jak chabě odpovídá naše láska na tuto výzvu. Ano, my

jsme schopni se sklonit před křížem, my jsme schopni před ním pokleknout, my jsme schopni vyznat Ježíšovi lásku. Ale přiznejme si, že nejsme schopni jít do důsledků. Je v nás strach z těch nároků dát se plně a zcela, je v nás sklon držet odstup od kříže, aby nás to zase tak moc nebolelo, aby nás to tak moc nestálo. Ale přesto cítíme, že abychom překonali tuto nerovnost lásky Boží a lásky naší, musíme a chceme říci: „Pane, pomoz nám! Pomoz nám milovat tě naplno, jako miluješ ty nás: celým srdcem, celým životem, tělem, dechem i krví.“

A tak bych v závěru chtěl vyslovit právě zde takovou prosbu: Kéž se, Pane, tvůj kříž stane pro nás něčím víc než jen vkusným bytovým doplňkem v našich obdivuhodně zařízených domovech, nechť se stane něčím mnohem více, než jen pozlaceným či zlatým přívěskem na našem krku, ale kéž pronikne hluboko do celé naší bytosti a celého našeho života. Kéž se tento kříž stane kompasem naší jediné orientace, kéž se stane klíčem, který nám otevře tu pravou svobodu Božích dětí. O to tě prosíme na tomto svatém místě. Amen.

Sousoší sv. Cyrila a Metoděje místo rudoarmějce v Brně

Dějiny osobnosti člověka i společnosti jsou dějinami namáhavé a nikdy nekončící sebekontroly a sebeutváření. Omyly, přijaté lži a slabost způsobují krizi osobnosti. Avšak i opožděné respektování poznané pravdy je nápravou.

Všimněme si ústředního objektu Moravského náměstí v Brně, největšího náměstí v Brně, největšího náměstí největšího města na Moravě – sochy rudoarmějce. Oficiální název sochy je „Zastavte palbu“. Toto dílo národního umělce, komunisty Vincence Makovského, zde stojí od r. 1955. Rudoarmějce má vysoko zdviženou levici jako gesto, které má vyjadřovat název sochy. Voják je bez účinné zbraně jen zdánlivě. V pravici třímá prapor, který vyjadřuje vnitřní obsah údajně vítězné komunistické revoluce. Na horním konci žerdi je pěticipá hvězda se srpem a kladivem. Žerď praporu drží voják způsobem, jak se drží oštěp v póze připravenosti před jeho vržením. Bojový útočný postoj vojáka zastírá bohatě zřasený, nepřiměřeně rozměrný prapor. Voják má vavřínový věnec na přilbě (nikoliv na hlavě).

Pravice sochy vyjadřuje pravý opak toho, co vyjadřuje její levice.

Po chvíli vnímání výrazu sochy se neubráníme úsměvu. Autor sochy o komunismu svým dílem vypověděl více pravdy, než asi sám chtěl. Rudoarmějce, s mozkem ve stínu ověšené vojenské přilby, chce pravici vrhnout do nekomunistického světa oštěp s idejemi komunismu, svou vojenskou mocí chce šířit komunismus, avšak levici hlásá mír. Pravice sochy vyjadřuje pravý opak toho, co vyjadřuje její levice. Sovětský svaz demagogicky hlásal mír, ale připravoval válku. Co jsou to za ideje rudoarmějce, které ke svému umě-

leckému vyjádření používají prapor o tak neúměrně velkých bombastických rozměrech? Jaký bude let oštěpu takto zatíženého? Socha vyjadřuje lživost, rozpornost a agresivitu sovětské politiky po druhé světové válce. Není ani v nejmenším památkem padlých rudoarmějců, ale opovážlivou reprezentací stalinského komunismu, který nebyl pokrokem lidstva, ale úpadkem kultury, který decimoval národy. Je reprezentací kultury, která se rozpadla ze své podstaty. Socha není symbolem údobí národních dějin a svým umístěním na takovém význačném místě je urážkou vyjádření národní svěbytnosti.

Sv. Cyril a Metoděj – představitelé ještě nerozdělené církve, kteří nás integrují do Evropy – osobností prvořadého významu.

Na úsvitu historických dějin našeho národa působili na území Velké Moravy od r. 863 věrozvěstové Cyril a Metoděj se střediskem na moravském Velehradě. Jejich misie vyjadřovala jednotu tří kultur Evropy té doby – kultury oblasti jazyka řeckého, latinského a staroslověnského. Představovala tak ve své době to, co bychom ve smyslu dnešních evropských politických snah mohli nazvat předzvěstí jednotné křesťanské Evropy bez mocenských zájmů. Mimořádnost významu misie věrozvěstů potvrdil v r. 1980 papež Jan Pavel II. tím, že sv. Cyrila a Metoděje prohlásil vedle sv. Benedikta za spolupatrony Evropy. Kardinál Vlk konstatoval: „Sv. Cyril a Metoděj představují tradici ještě neroz-

dělené církve, integrují nás do Evropy a jejich význam nemůže být druhořadý“ (Lidové noviny 8. 7. 1995).

Zvláštní tajemství Moravy.

Cítím jako zvláštní tajemství Moravy, že čistota a svatost úmyslů a působení sv. Cyrila a Metoděje jsou obsaženy v tomto kraji a jeho lidu. Zesvětštění Moravy v dnešní České republice je menší než zesvětštění obyvatel v Čechách. Jestliže Česká republika je po bývalé NDR a Estonsku třetí evropskou zemí s nejnižším náboženským životem, pak duchovnost Moravy je pro naši společnost hodnotou historicko-strategickou z hlediska duchovního, kulturního a politického. V r. 1995 navštívil Moravu Svätý otec Jan Pavel II. Papež, zřetelně si vědom historicko-duchovního významu Moravy, ve svých projevech, včetně projevů v následujících dnech ve Vatikáně, vyslovil slova Morava, Moravané a moravský celkem 31krát. Přední osobnosti reprezentace státu a hierarchie církve však slovo Morava ani jeho obměnu v oněch dnech nevyslovili. Obecně ani jinak se nevyjadřují ke strategickému významu spirituality Moravy.

V Praze svatý Václav, a v Brně rudoarmějce?

Více než 50 roků po začátku misie cyrilometodějské působil v Čechách kníže sv. Václav, první český mučedník. V době chátrající rakouské monarchie reprezentace české společnosti

postavila na největším náměstí města Čech v Praze sochu sv. Václava jako výraz vědomí své historické křesťanské svěbytnosti a duchovnosti. Je žalostně trapné srovnání sochy sv. Václava se sochou, která je dnes ústředním objektem největšího náměstí největšího města Moravy. Občané Moravy by neměli dovolit, aby pozice obudné stalinistické sochy rudoarmějce v centru Brna zůstala trvale podobná pozici sochy sv. Václava v centru Prahy.

Je třeba, aby bylo vidět, že se začaly psát nové dějiny.

Sv. Václav je světec předně významu národního, sv. Cyril a Metoděj jsou světci významu evropského. V letošním roce církev v České republice prožívá v rámci Desetiletí duchovní obnovy rok sv. Cyrila a Metoděje. V příštím roce 1997 začne na Moravě fungovat nově zřízená diecéze ostravsko-opavská a Desetiletí duchovní obnovy bude zakončeno k tisíciletému výročí mučednické smrti sv. Vojtěcha rokem tohoto světce. Při této příležitosti naši republiku navštíví papež Jan Pavel II. Navrhují, aby v tomto historicky významném roce socha rudoarmějce na Moravském náměstí v Brně byla odstraněna a za přítomnosti Svatého otce byl na jiném vhodném místě tohoto náměstí položen základní kámen k sousoší velkých moravských a evropských světců sv. Cyrila a Metoděje. Bylo by to více než výraz vědomí historické křesťanské moravské svěbytnosti. Jako obměnu Masarykova „Ježíš, ne Cézar“ by tak moravská metropole vyjádřila své „Metoděj, ne Stalin“. Vyjádřila by tím vědomí své jistoty a důstojnosti více než historické – jistoty a důstojnosti duchovní, kterých je potřeba naší společnosti i Evropě.

Karel Pavlík

Homilie Jana Pavla II. o slavnosti Těla a Krve Páně

Živil tě manou (Dt 8,3)

O slavnosti Božího Těla se každoročně shromažďujeme před bazilikou sv. Jana v Lateránu, abychom slavili slavnost Těla a Krve Páně. Sám Ježíš nás zve, abychom se zúčastnili eucharistické hostiny: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den... Jako Otec, který má život, mě poslal a já žiji pro Otce, tak každý, kdo jí mne, bude žít pro mne (J 6,54.56.57).* Ježíš pronesl tato slova blízko Kafarna. Jimi předpověděl ustanovení Eucharistie, které se uskutečnilo při poslední večeři.

Slova o ustanovení instituce Eucharistie, která čteme u synoptiků a u sv. Pavla a která kněz opakuje při každé mši svaté, obsahují syntézu oné předpovědi, kterou zaznamenal Jan: *Toto je moje tělo, které se za vás vydává. Toto je kalich mé krve, nové a věčné smlouvy, která se vylévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. To čiňte na mou památku* (srov. Lk 22,19–20; 1 Kor 11,23–25).

Církev je přijímá s vírou a vděčností, neboť si je vědoma svého úkolu a stále si připomíná, co znamená Eucharistie pro její život i pro spásu celého světa.

Dnes, o slavnosti Božího Těla, nám církev odhaluje, abychom tak řekli, že **Eucharistie je putováním a pochodem**. Mojžíš v úryvku své páté knihy, který se četl jako první čtení, ujišťuje: *Připomeň si celou tu cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vodil po čtyřicet let na poušti... dával ti jíst manou, aby ti dal poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším tím, co vychází z Hospodinových úst... dával ti na poušti jíst manou, kterou neznali ani tvoji otcové* (8,2.3.16).

Ano. V době exodu Bůh živil svůj národ **neznámým chlebem**. Stejně tak apoštolové, svědkové ustanovení Eucharistie, když zasedli k večeři na Zelený čtvrtek, neměli představu o tom, co jim Pán po chvíli řekl: že tento chléb bude jeho skuteč-

né Tělo a víno skutečná Krev. Když to Ježíš říkal, co chápali? Teprve později si plně uvědomili, že právě v síle tohoto pokrmu a tohoto nápoje je člověk schopen vydat se na cestu do definitivní zaslíbené země, do domu Otcova.

Svatá hostino, při níž je Kristus pokrmem na památku svého utrpení; do duše se nám vlévá milost a **přijímáme záruku budoucí slávy** (ant. ke Kantiku P. Marie o slavnosti Těla a Krve Páně).

Pán zve každého z nás, kteří jsme zde přítomni, abychom se s vírou a láskou zúčastnili *svaté hostiny*, ve které se chtěl stát naším pokrmem a naším nápojem, aby nám předal svůj vlastní božský život.

S tímto duchovním vědomím bych chtěl srdečně pozdravit vás, ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě, vás, bratři a sestry, kteří jste představiteli farních společenství, skupin a sdružení a podílníci se na apoštolských a misijních úkolech naší diecéze. Zdravím vás, poutníci, kteří jste se připojili k našemu slavnostnímu vyznání víry v Krista, živý pokrm pro spásu lidstva.

Na této eucharistické slavnosti jsou přítomni a průvodu Božího Těla se účastní **početní věřící, kteří připutovali až z České republiky**. Jim patří můj pozdrav a moje poděkování za toto gesto církevního společenství.

Milovaní bratři a sestry! S potěšením vás všechny zdravím! Rád vzpomínám na svoji pastorační návštěvu před rokem v České republice. V oněch nezapomenutelných dnech jsem vychutnával sílu tradice vaší země ve víře a v civilizačním procesu.

Hleďte s důvěrou do budoucnosti a stále čerpejte z hlubokých křesťanských kořenů svého drahého národa. Ať vás Pán, který je zde přítomen ve svátostném znamení chleba a vína, zahrne svými milostmi a vede vás i celý národ k trvalému blahobytu a pokoji!

Hle, chléb andělů se stal chlebem poutníků (sekvence).

S jakou to výmluvností nám pomáhá slavení Božího Těla prohlubovat pravdu, že **Eucharistie je svátostí lidského putování**. Putování, které bylo předznamenáno v exodu národa izraelského z Egypta až do Zaslíbené země.

Snad právě proto ve slavnosti Nejsvětějšího Těla a Krve Kristovy církev nejen slaví Eucharistii, ale dává se na pochod spolu s eucharistickým Ježíšem, aby prošla ulicemi města. Právě my zde v Římě, v slavnostním průvodu, který vyjde od svatého Jana až k Santa Maria Maggiore, chceme připomenout přítomnost Boha, který vedl svůj národ pouští až do Zaslíbené země. Chceme především vy-

Hle, chléb andělů se stal chlebem poutníků... (sekvence).

Ilustrační snímek z děkovné pouti. Brněnský biskup Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle při podávání svatého přijímání poutníkům.

znat, že eucharistický Kristus vede svou církev a nás všechny na dlouhé cestě, kterou je On sám, Cestou, která vede k Otci.

Nemá snad naše putování spolu s ním svůj cíl v Bohu? Jedině skrze Ježíše, který se nám dává pod způsoby chleba a vína, dosahuje lidský život svého nejvlastnějšího naplnění: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.*

Kriste, ty jsi Cesta, která nás vede k Otci (srov. J 14,6)! Ved' nás každodenním putováním až do nebeské vlasti.

Ve své svátostné přítomnosti buď nám předchutí dokonalé radosti a definitivní účasti na životě Otcově ve věčné hostině.

Ve svátosti tvého Těla a tvé Krve je nám dána záruka *věčné slávy*. Zůstávej s námi.

Kráčej s námi dnes a stále!
Amen.

přel. -lš-

Dni milosti

Římská slavnost Božího Těla trvala plně tři hodiny. Když Sv. otec odjížděl od chrámu Santa Maria Maggiore, hodiny odbíjely desátou. Byla vlháká noc bez větru a bez mráčku. Lidé se z náměstí a přilehlých ulic rozcházeli jen velice pomalu. Jak se dalo očekávat, několik českých poutníků ztratilo orientaci a některým skupinám dalo dost práce, než našly ztracené ovečky a mohly odjet na místa ubytování. I orientace za noční tmy se ukázala obtížnější než ve dne. A tak nebylo divu, že některé skupiny uléhaly až v prvních hodinách následujícího dne.

U sv. Pavla za hradbami

V pátek 7. června za slunného rána obsadily české autobusy za policejní asistence všechna volná místa v okolí baziliky sv. Pavla za hradbami. Tento chrám nad hrobem apoštola sv. Pavla je jeden z mála, který může pojmut všech více než 5,5 tisíce českých poutníků. Nedaleko odtud u Tre Fontane – Tři pramenů – byl podle tradice apoštolů národů jako křesťan a římský občan s'at mečem.

Čeští biskupové se do baziliky dostali na poslední chvíli. Nedopatřením ze strany místních organizátorů neměli k dispozici objednaný autobus a museli použít

Ačkoliv byl právě první pátek v měsíci, byla zvolena votivní mše k Panně Marii a k ní také hlavní celebrant, olomoucký arcibiskup Jan Graubner, zaměřil svou homilii. Zdůraznil, že Maria, naše matka, zaplatila za toto mateřství nemalým utrpením. Její mateřská péče je účinná a trvalá, i když zůstává spíše ve skrytu a v pozadí.

Na závěr bohoslužby Mons. Graubner řekl: *Protože toužíme stále po nových zážitcích, ten starý často nezužíváme. Pokusme se po vzoru svatého Pavla přinést to, co jsme již prožili, těm, ke kterým půjdeme. Svatý Pavel to, co prožil, celý život zúročoval. Zapá-*

Kdo vydržel vyčkat ve frontě a nelitoval částky za vstupné, mohl vystoupit pod chrámovou kopuli a pak schodištěm uvnitř mohutné klenby až do korunky na jejím vrcholu. Je to nezapomenutelný zážitek, při kterém návštěvník teprve získá ten pravý pojem o mohutnosti tohoto největšího křesťanského chrámu.

hatství se umíme vrátit do našeho prostředí jako apoštolové, kteří vědí, že když jsou naplněni Bohem, nesmějí si ten poklad nechat pro sebe, ale musí s ním spěchat ke všem, kteří tento poklad ještě nemají. Kéž naše svědectví, až se vrátíme, přinese užitek i pro ostatní. Svatý Pavel prožil setkání sám a víte, jak velké plody to přineslo. Nás je tu přes pět tisíc. Kdybychom každý byli jen kousek Pavla, jak by to u nás muselo po návratu vypadat!

více času na individuální program. Ten den nebylo žádnou zvláštností setkat se v hlavních římských chrámech se skupinami českých a moravských poutníků, které se tu společně modlí růženec či litanie k Božskému Srdci Páně nebo zpívají nábožné písně. Málokterá skupina vynechala návštěvu Colossea, největší stavby starověkého Říma, posvěcené krví křesťanských mučedníků. V antické části města směřovaly kroky především do Mamertinského vězení, kde byli před svou smrtí drženi apoštolové Petr a Pavel. Některé skupiny se znovu vrátily do chrámu sv. Petra. Kdo vydržel vyčkat ve frontě a nelitoval částky za vstupné, mohl vystoupit pod chrámovou kopuli a pak schodištěm uvnitř mohutné klenby až do korunky na jejím vrcholu. Je to nezapomenutelný zážitek, při kterém návštěvník teprve získá ten pravý pojem o mohutnosti tohoto největšího křesťanského chrámu. Pozdní odpoledne bylo pro milovníky mořských vln příležitostí ke krátké návštěvě ostijských pláží.

Pak představil poutníkům jednotlivé biskupy, kteří se účastní velké národní pouti, na prvním místě nového řeckokatolického biskupa Mons. Lavince.

V této bazilice jsou na stěnách hlavní lodi a lodí přilehlých velké medailony s podobiznami všech dosavadních papežů. Čeští poutníci věnovali pozornost především těm posledním. Ale pozornosti se těšila také k chrámu přilehlá rajská zahrada s překrásným sloupovým. V tomto sluncem ozářeném prostředí se věřící sešli se svými biskupy.

Původně plánovaná odpolední mše sv. u Santa Maria Maggiore byla odvolána, protože bazilika by celou skupinu poutníků nepojala. Tak zbylo poutníkům

Pod katedrou Petrovou

V sobotu ráno se náměstí Sv. Petra zaplnilo mimořádně po ce-

Někteří z našich biskupů se nedopatřením ocitli v roli černých pasažerů ...

veřejné dopravy. Protože se tak stalo na poslední chvíli, nestačili si všichni ani opatřit potřebné jízdenky, a tak se někteří z nich ocitli v roli černých pasažerů, ale k žádné komplikaci nedošlo.

lil víru v Krista v tolika národech. Kéž by to, co nám Pán dal prožít, třeba i v této pouti, se ukázalo tak, že až se vrátíme, nebudeme jen vzpomínat, co hezkého jsme prožili, ale kéž z toho vnitřního bo-

lém obvodu dvěma řadami autobusů s českou poznávací značkou. Všichni účastníci národní pouti vstoupili do chrámu sv. Petra k společné ranní bohoslužbě.

Za vznešeným oltářem se sloupy a baldachýnem, který stojí nad hrobem sv. Petra a u kterého celebruje jedině sám Svatý otec, je veliký prostor s oltářem uprostřed. Na stěně za oltářem čtyři církevní otcové drží velkou katedru Petrovu. Nad katedrou proniká symbolicky do prostoru světlo oknem, které nese obraz Ducha svatého v podobě holubice.

Kolem tohoto oltáře se shromáždili čeští biskupové spolu se 120 kněžími, jáhny a 5 500 poutníky k slavení mše svaté ke cti svatého Petra. Liturgii předsedal kardinál Vlk. Byla to velká bohoslužba díky a proseb za Svatého otce, za naše biskupy a za českou i světovou církev. V úvodu mše svaté kardinál Vlk řekl: *Viděl jsem, že jste všichni dobře naladěni. Viděl jsem tváře rozzářené a věřím, že rozzářené tváře jsou také výrazem rozzářeného srdce. A v této atmosféře a v této radosti slavme Pána. Jsme tady nad hrobem svatého Petra. Je tady nedaleko oltář sv. Václava. Je tam také obraz sv. Cyrila a Metoděje: Tento chrám je spojen mnoha pouty s naší zemí. A právě tyto skutečnosti prožijme hluboce a silně. Mnozí z vás jsou zde poprvé. Tak vám přeji opravdový zážitek. A já tady slyším ozvěnu slova Kristova: „Aby všichni byli jedno, jako ty, Otče ve mně a já v tobě, aby tak svět uvěřil. V této skutečnosti tedy otevřeme svá srdce.*

Ve své homilii pražský primas připomněl, že všechny římské památky jsou mrtvým svědectvím života, ale my se tu setkáváme také s živou realitou přítomné církve. Včerejší naše účast na slavnosti v Lateránu byla splynutím místní církve s universální církví. Prožili jsme tak, že církev je Boží lid.

I my jsme živými svědky církve. Připomněl na textu z proroka Ezechiela z 1. čtení, s jakou angažovaností Hospodin pečuje o svůj lid. Znamením Boží přítomnosti je Petr, který není zástupcem v nepřítomnosti, neboť sám Kristus je přítomen v apoštolech. V takovém pohledu se musíme setkat se Svatým otcem.

Na závěr mše svaté poděkoval kardinál pracovníkům sdělovacích prostředků, že se snaží uchovat tuto pouť pro ty, kteří se jí nemohou účastnit.

Po mši svaté již jen ve stručnosti popsal Mons. Polc významné pamětihodnosti velechrámu svatého Petra. Poukázal především na ty prvky, které mají vztah k naší vlasti, jako je oltář sv. Václava s obrazem sv. Cyrila a Metoděje, hrob českého primasa kardinála Berana, který by právě tento den slavil výročí svého kněžského svěcení, a konečně označení, kam by sahala svatovítská katedrála, které je možno najít na 120. m v mramorové podlaze baziliky. Ale to už se myšlenky všech obracely k závěrečnému vyvrcholení národní pouti, k audienci u Svatého otce.

S odchodem do audienčního sálu nebylo možno otálet, protože každý účastník musel projít bezpečnostní prohlídkou. Veliká audienční sň Pavla VI. se postupně plnila. Čas čekání vyplnila modlitba sv. růžence, kterou vedla skupina mladých. Svatý otec vstoupil na pódium přesně ve 12.30 ve výborné kondici bez hůlky a bez podpírání.

Po skončení projevů udělil všem apoštolské požehnání a odebral se k zábradlí, aby prošel kolem přední řady sedadel a pozdravil se srdečně s poutníky, zvláště pak s dětmi. Pak se pozdravil se skupinou bohoslovců a pokračoval pozvolna střední uličkou až na konec síně, odkud všem naposled pokynul. Bylo to nezapomenutelné

setkání s milujícím otcem a věčně mladým starcem, jedním z největších nástupců apoštola Petra. (Průběh audience byl uveden v minulém čísle.)

Chvíli to trvalo, než se sluncem rozpálené autobusy za jízdy ochladily na přijatelnou míru. Ale tato dočasná nepříjemnost nemohla překrýt úžasné dojmy z právě prožitých chvil.

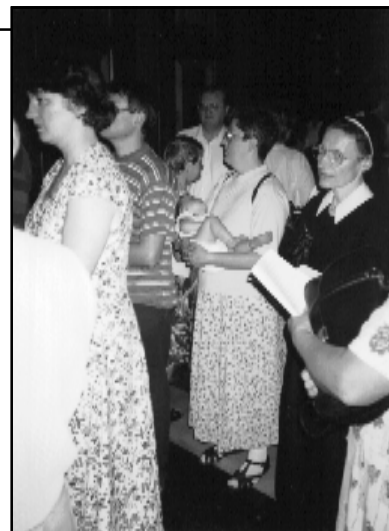
Moravští poutníci zamířili na zpáteční cestě do rodného města sv. Františka. Assisi nás přivítalo menší bouřkou. Návštěva těchto míst každého naplní pokornou a radostnou úctou k bratru Františkovi i sestře Kláře. A pak už autobusy směřovaly k jadranskému pobřeží, aby po noční jízdě hraničními Alpami dorazily k ránu do Štyrského Hradce. Osmihodinovou zastávku v neuvěřitelně tichém a výstavném rakouském městě využili poutníci k odpočinku, který byl zakončen mší svatou v místním dómu. V úvodu mše svaté byla předána tomuto chrámu mohutná votivní svíce. Stalo se tak na památku dvouletého pobytu sv. Jana Sarkandra ve zdejší semináři. Byl to pěkná symbolická tečka za poutí na poděkování za svatořečení právě tohoto světce spolu s sv. Zdislavou.

Z dopisu čtenáře

V Ostravě 10. června 1996

Když jsem v pondělí po návratu z několikadenní pouti uslyšela z rádia Proglas reprízu nedělního vysílání vatikánského rozhlasu, a jeho komentář Církev a svět, bylo mi do pláče. To už v tom rozhlase z Říma opravdu nemají co vysílat? Kdyby hlasatel neřekl, že to hovořil kněz, domnívala bych se, že se tu nějaký zarytý marxista pokouší vyrovnat s otázkou, jak si vysvětlit fakt, že se lidé v tak hojném počtu vydávají na poutě na určitá místa. Ať si tento „komentátor“ vatikánského rozhlasu dopřeje tu námahu a účastní se s námi v našem autobuse národní pouti do Věčného města, snad prožije a pochopí, že tu nejde o žádnou tajemnou magii místa nebo přírody, ale o naši živou víru v živé setkání s Bohem tam a tak, kde a jak On si to obzvláště přeje. P. Petr Kolář si jistě může hledat svá vysvětlení kde chce a jak chce, jenom nevím, proč pro tyto účely používá tak vzácného času a prostředku, jako je vysílání vatikánského rozhlasu. Tento komentář pokládám za výsměch všem poutníkům.

Zdeňka Třasková

Nejmladší účastník pouti

Po mši svaté pozdravil všechny účastníky jménem nepřítomného biskupa Webera rektor semináře a dómký farář. Poděkoval účastníkům za krásný zpěv a sborové modlitby, které na něho udělaly hluboký dojem. Seznámil pak poutníky s historií a pamětihodnostmi dómu.

V 15 hodin zamířily autobusy k rakousko-moravským hranicím. Velká celonárodní děkovná pouť vešla do historie. Teprve na věčnosti budeme moci vidět skutečnou hodnotu milostí, které toto putování do Věčného města přineslo nejen účastníkům, ale celé církvi a naší vlasti.

Lubomír Štula

Průvodce

Pan dr. K. je již nějaký čas v důchodu. Pracoval celý život v oblasti biologického výzkumu, ale jeho zájmy byly mnohem širší. A tak nyní, když má více volného času, věnuje se historii a dějinám umění. Když jej požádali, aby doprovázel jeden z autobusů na trase Florencie, Pisa, Řím, Assisi, Štýrský Hradec, přijal to s potěšením jako příležitost uplatnit své znalosti a podívat se do míst, která znal jen z literatury.

Ale skupina, která s ním nastoupila do autobusu, je jiná, než na jaké byl zvyklý. Sotva autobus vyjel ze stanoviště, začali se modlit a zpívat nábožné písně. Ze všeho nejdivnější mu připadalo to nekonečné omílání Zdravasů. Udivovalo jej, jak se zapojovali spontánně všichni, starší i mladí. Čím déle s těmito lidmi pobýval, tím více poznával, že je spojuje něco, čemu nerozumí.

Dlouholetá práce v oboru vědy jej však naučila mít úctu k tomu, co neznáme.

Vstupoval se svou skupinou do chrámů, aby podával historicko-umělecký výklad. Neuvědomoval si, že „bedeker“, ze kterého čerpal poučení, vznikl v době, která záměrně potlačovala všechno duchovní a náboženské. Brzy začal poctivovat, že ti prostí lidé, které provází, vnímají v chrámovém umění i bez kunsthistorických znalostí něco mnohem víc než autor bedekru i on sám. Když pak za další jízdy zase začali s tou šňůrou Zdravasů, uvědomoval si stále zřetelněji, že do

obrazů, výjevů a architektonických prvků, ve kterých on vnímal jen vnější dynamiku a kompozici barev a tvarů, promítají tito poutníci hluboké a tajemné pravdy, které v nich žijí, i když nestojí v chrámě, a právě ty jsou pak skutečným vnitřním obsahem jejich vnějšího odříkávání.

Připadal si, jako když stojí na prahu velkého objevu. Zbývá učinit rozhodující krok, a objeví se nové nečekané světy. Autobus odříkává svůj růženec. Kolikátý už? Pan doktor, kterého opravdová věda naučila pokorně úctě k nepoznané pravdě, cítí, že tu dochází k vzájemné záměně rolí. V tom tajemném prostoru duchovního světa oni jsou průvodcem a on je posluchač. Cítí, že už tu nemůže jen tak pasivně sedět. *Zdravas Ma-*

ria... To je ta žena, před jejímž obrazem stáli. To je ta žena, která tak uchvátila tolik umělců, jejíž bolest zvětčil Michelangelo ve svém mramorovém veledíle. Je toho tolik, co ještě nechápe. Nechápe ani, jak je to možné, že přijímá do svých rukou tu šňůru s perlami a křížkem, nechápe, jak je to možné, že jsou mu ta opakovaná slova tak známá. Chtěl by nějak poděkovat té Ženě i těm poutníkům. A tak se stalo, že už není jen tím, kdo se jen tak přidá k těm kolem, ale sám začal předříkávat jeden desátek. *Zdravas Maria, milosti plná... pros za nás hříšné...*

Jeden z cestujících dodatečně poznamenal: Opravdoví vědci mají často k Bohu mnohem blíže než mnozí teologové. -ire-

Jakub a Kateřina

Lene-Maria Skumanz

Jakub chce být hodný

„Dnes chci být obzvlášť hodný a dělat ti radost,“ říká Jakub Pánu Ježíši.

Jakub jde do školy. V šatně sezuje boty a nasazuje si tenisky. Vysoké boty postaví pěkně vedle sebe pod lavičku.

V šatně se přezouvá také Zuzka. Hodí své kozačky pod lavičku, právě vedle Jakubových bot.

„Branka!“ volá Zuzka, „co je ti do mých bot?“

Jakub si myslí: „Zuzka je hloupá husa. Ale neřeknu jí to. Ježíši, máš radost?“

V počtech si vypůjčí Kateřina od Jakuba tužku. Brzy ji vrací, ale se zlomenou špičkou. Jakub si ořezává tužku znovu.

„Katka je strašně nepořádná,“ myslí si Jakub. „Ale nebudu ji hubovat.“

Ježíši, ale teď musíš mít radost!“

O přestávce se Toník po očku dívá na Jakubovu koblíhu. Jakub rozděljuje koblíhu na dvě poloviny.

„Toníku chceš?“ Toník si bere polovinu s marmeládou. Jakub jí polovičku bez marmelády. „Ježíši,“ myslí si Jakub, „teď se určitě radostí usmíváš.“

Po vyučování je na ulici koulovačka. Jedna koule zasáhne Jakuba doprostřed obličejce. Děti se smějí. Jakub si vybírá z očí sníh: „To byla ale trefa!“ směje se.

„Já mám ráda kluky, kteří se umějí bránit!“ volá Zuzka. „Ukaž to!“

Jakub zaslechne jízlivý smích. To už je příliš! Zuzce řekne, že je hloupá kráva. Toníkovi dá takový štulec, že spadne do špinavé sněhové kupy u chodníku. Přisáhá, že Kateřině už v životě nic nepůjčí. Pak jde domů. Je na všechny zlý: na Zuzku, na Katku, na Toníka, na sebe. Jde k babičce a stěžuje si.

„Je to tak strašně těžké být dobrý a dělat každému radost! Já jsem se celý den snažil a snažil a nakonec jsem všechno pokazil!“

„Být dobrý se člověk nenaučí hned!“ utěšuje Jakuba babička. „To se musí cvičit!“

„Muselas to také cvičit?“ ptá se klučina.

„Já se cvičím stále,“ usmívá se babička. „Každý den znova.“ 1

o Děti vzpomínají na děti

Arcidiecézní charita Praha pořádala v pátek 21. června v 10.00 hod. v kostele Panny Marie Vítězné v Praze 1 (u Pražského Jezulátka) slavnost, kterou uctila památku nevinných neznámých dětí, umučených a zabitých v letech 1939 až 1945, za něž bude obětována mše svatá.

Památník na terase před kostelem byl žáky pražských škol ozdoben bílými růžemi. Umělecké vyřešení pamětní desky s celou úpravou je dílem akademického sochaře Arno Quido Adamce. Pod památníkem je v malé schránce prst' ze společného hrobu na vinohradském hřbitově, v němž je uloženo 83 umučených dětí.

o Duchovní obnova kněží ve Fatimě

proběhla na tomto poutním místě ve dnech od 17. 6. 1996 za účasti jednoho tisíce kněží z celého světa. Pozvala je vatická kongregace pro klérus v rámci příprav na jubilejní rok 2000. Toto mariánské poutní místo bylo zvoleno jako výchozí pro čtyřletý přípravný cyklus. Příští rok budou kněží pozváni na Pobřeží slonoviny, v r. 1998 do Mexika, v r. 1999 do Jeruzaléma a v r. 2000 do Říma. Na programu jsou meditace, modlitby a kajicnost. Příležitost je i k výměně názorů a zkušeností.

ČBK

o Výzva papeže k obnově rodin

Vatikán: Papež Jan Pavel II. se zasazuje za rychlé spojení rodin v Bosně-Hercegovině. Při návratu zavlčených lidí a utečenců do vlasti to má nejvyšší prioritu, řekl Jan Pavel II. v sobotu 8. června. Tak zvané etnické čistky mají být nyní napraveny očistou srdce.

o Pout' k svatému Janu Boskovi

V sobotu 8. června se konala na Křemešnicku tradiční pout' ke sv. Janu Boskovi. Slaví se každoročně v sobotu po svátku Nejsvětější Trojice. Hlavním celebrantem mše svaté, která začala v 10 hodin, byl salesián P. Tomáš Rádl z Českých Budějovic, koncelebroval nejstarší kněz Salesiánské provincie Praha P. Antonín Dvořák.

o Procesy s představiteli katolické církve v 50. letech

Ve čtvrtek 13. června 1996 v 17.00 hodin se konala v Národní knihovně /Klementinu/

1. patro – sál č. 136 panelová diskuze v cyklu České křesťanství v totalitních režimech posledních 50 let na téma „Procesy s představiteli katolické církve v 50. letech“. Pozvání k diskusi přijali: opat Vít Bohumil Tajovský O.Praem., Mons.ThDr. Karel Otčenášek, biskup královéhradecký, ThDr. Oto Mádr, Václav Vaško, Anna Magdalena Schwarzová. Úvodní slovo měl Ing. Adolf Rázek – Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu.

o Objasnění financí církve v Polsku

Generální sekretář polské biskupské konference - biskup Tadeusz Pieronek se vyslovil pro značnou otevřenost ve finančních záležitostech katolické církve v Polsku. V interviewu pro deník „Rzeczpospolita“ řekl: „Je načase přestat se zatajováním čehokoli“.

Biskup tím reagoval na výtky, že někteří duchovní žili z darů věřících a také z osvobození od daní a cla ve velkém blahobytu. Lidé kritizovali především od

cla osvobozený dovoz luxusních vozů pro některé duchovní.

Pieronek odmítl zavedení církevní daně. „Církevní daň odporuje mentalitě Poláků, kteří dali vždy tolik, kolik mohli. Z toho církev žila“. 95 procent ze 40 milionů Poláků se hlásí ke katolické církvi.

o Francouzská církev se distancuje

Odpovědní činitelé katolické církve ve Francii se distancovali od jistých skupin charismatické obnovy. Podnět k tomu dalo publikování knihy s titulem „Ztroskotanci ducha“ - sekty v katolické církvi“. V ní vytýkají četní bývalí členové charismatických společenství těmto skupinám sektářské praktiky.

Hlavním bodem kritiky je, že se společenství shromažďují kolem vůdce, kterému připisují téměř božské poslání, cítí francouzské listy z knihy, která měla v minulých dnech vyjít. Sektářský charakter má také rozšířené odmítnutí světa a společnosti. Tím by se přerušily normální kontakty členů někte-

řých charismatických skupin k přátelům a rodině.

o OSN pořádá sympozium „HABITAT II.“

Na sympoziu pořádaném OSN pod názvem „Habitat II.“, které skončilo 4. června, se projednával problém postupujícího zvěšování měst a vytlidňování venkova. Vatikánskou delegaci vedl arcibiskup Renato Martino, který ve svém projevu řekl, že mír a odpovídající bytové podmínky patří k základním lidským právům. Naším domovem jsou lidská sídliště. To, že lidé žijí bez přístřeší a nespravedlivé bytové podmínky nemohou být nikdy pouze teoretickými otázkami. Apoštolský stolec s povděkem zjišťuje, že se konference zabývá právě těmito nedostatky, zdůraznil arcibiskup. Zvěšování měst je velkým problémem. Přesto nemůžeme přehlédnout fakt, že právě ve velkoměstech vzniklo mnoho kulturních a náboženských středisek. Při všech úvahách, řekl Martino, musí být zvýšená péče o chudé, lidi bez domova a uprchlíky, kteří žijí často v nedůstojných podmínkách. (ČBK)

Přečetli jsme

Triumf lysických učitelů nad katolickým farářem

Do zapomnění upadá případ lysického faráře Františka Provazníka poté, co byl tento odbojný duchovní odsunut do menší obce. V Lysicích však klid a mír nenastal, neboť tamní učitelé se rozhodli, že odchod Provazníka změni ve vlastní triumf. Oběti tohoto postupu se mají stát dvě žačky osmé třídy, jež v souladu s doporučením svého bývalého duchovního neplní požadavky učitelů, které jsou v rozporu s jejich vírou.

Dívky především odmítají cvičit na „moderní“ hudbu, kterou Provazník označil za agresivní. V tomto překvapivě pevném postoji je podporují jejich rodiče. Ti míní, že za výchovu dětí jsou odpovědní především oni a že až v další řadě škola. V českých zemích jde přitom o postoj vzácný, neboť velká část rodičů vidí za selháním výchovy svých dětí především školu. Svou odpovědnost minimalizují a velmi rádi ji přesunují na stát zastoupený školou.

Pedagogové v čele s ředitelem se rozhodli proti odbojným dětem i jejich rodičům zakročit tím nejtvrdějším způsobem. Dívky by měly dostat trojky z chování a jednání rodičů by měla prošetřit policie jako neplnění rodičovských povinností. Policie není našťástí v tomto případě příliš iniciativní a čeká na odborný posudek. Na straně školy je pak školský úřad, který nehodlá katolickým dětem a rodičům ustoupit, opírá se o rozsudek Evropské-

ho soudu z roku 1976. Tehdy se postavili dánští rodiče proti sexuální výchově. Tento precedens však v tomto případě nelze použít, protože se v něm jen říká, že stát má právo své školáky předem informovat o sexualitě. Ani slovo se však netýká toho jak, a v tom je právě kámen úrazu v Lysicích.

Při sledování dalšího dějství tohoto sporu se nelze zbavit dojmu, že fanatismus učitelů je větší než bývalého lysického duchovního. Pedagogové v duchu socialistické školy prostě hodlají vychovávat všechny žáky jednotně za každou cenu. Místo snahy dohodnout se s rodiči a najít cestu zpět k dětem se sází na sílu a represí. Podobný postoj by snad byl pochopitelný v případě muslim-

ského fanatismu, ale zaráží ve společnosti mající kořeny v křesťanském kulturním okruhu. S lidmi, kteří si tyto souvislosti uvědomují více než učitelé, je však jednáno v duchu „vědeckého ateismu“, který panoval na školách čtyři desítky let. Nabízí se přitom jednoduché řešení: museli změnit působiště farář, ať se stejně zachová druhá strana sporu. I učitelé mohou být nyní platní na jiné škole než v Lysicích. Jen tak nebudou v této obci ani vítězové, ani poražení. Každé jiné řešení naznačuje, kam směřuje výchova našich dětí. Prozatím je směr udáván lysickými pedagogy více než podivný.

Marcel Moržol
Moravský den, 10. června 1996

o Konkordát mezi Polskem a Vatikánem ještě před papežovou návštěvou v roce 1997?

Podle odhadu krakovského filozofa a katolického kněze prof. Jozefa Tischnera dojde ke schválení konkordátu s Vatikánem polským parlamentem ještě před návštěvou papeže v Polsku v r. 1997. Prezident republiky Alexandr Kwasniewski využil sice ve svém volebním boji jisté proticírkevní nálady proti Lechu Walesovi na podzim loňského roku, nyní se ale zajímá o přiblížení k církvi, řekl Tischner.

Polský primas kardinál Jozef Glemp a prezident Kwasniewski zdůraznili v rozhovoru začátkem května nutnost dialogu mezi církví a státem. Kwasniewski tehdy řekl, že je čas učinit rozhodnutí o konkordátu. V diskusi o vypracování jsou nutné kompromisy. Tak se vytvářejí „normální vztahy“ mezi státem a církví. Polský konkordát s Vatikánem byl ratifikován již v r. 1993, ještě za vlády Barbary Suchocké, ale dosud ho neschválil parlament. Prezident Kwasniewski, bývalý komunista, byl před svým zvolením silně proti konkordátu.

Církev vytýká politikům, že v diskusi o návrhu nedbají na křesťanské hodnoty, souhlasí s potraty a nepřihlíží dostatečně ke společenskému postavení církve. Šestá návštěva Jana Pavla II. v Polsku se plánuje na květen nebo červen příštího roku.

o Právo na lidsky důstojný byt

Papež Jan Pavel II. podtrhl ve svém nedělním projevu 16. června požadavky konference OSN „Habitat“, že každý člověk má právo na lidsky důstojný byt. Státy mají vážnou povinnost nespokojit se tím, že celé rodiny jsou nuceny žít na ulici nebo v naprosto nevhodných podmínkách. Jan Pavel II. připomněl, že je smutné, když mladí lidé nemohou vstoupit do manželství, protože nemají byt. Právo na byt úzce souvisí s právem na založení rodiny a na spravedlivou mzdu. Svůj projev zakončil konstatováním, že je třeba vyvinout strategii k překonání propastných rozdílů mezi bohatými a chudými zeměmi.

o Projekt Kolpingova díla

V minulých dnech probíhala jednání o realizaci projektu tvorby komplexních regionálních vzdělávacích center, jejichž zřizovatelem by měla být nestátní vzdělávací a charitativně sociální společnost Kolpingovo dílo České republiky. Projekt, zaměřený na vybrané oblasti služeb – např. veřejného stravování a speciálních stavebních činností v návaznosti na obnovu památkových objektů, by zahrnoval nejen klasickou učňovskou přípravu, ale i další vzdělávací aktivity postsekundární přípravy –

rekvalifikace, kvalifikační zkoušky, případně mistrovské zkoušky apod. Součástí projektu, který by mohl být realizován ve vybraných učňovských zařízeních v ČR, je i možnost získat výuční list, platný v zemích ES, protože příslušné zkoušky by probíhaly před smíšenou česko-německou zkušební komisí. Kolpingovo dílo, které vyvíjí svoji činnost v mezinárodním kontextu v křesťanském duchu, tak chce v souladu se současnými trendy v odborném školství rozvinout tyto činnosti i v ČR ve spolupráci se zainteresovanými ministerstvy a učňovskými zařízeními.

Ředitel vybraných školských zařízení se se zásadami projektu Kolpingova díla seznámili v jeho sídle ve Žďáru nad Sázavou v úterý 18. června 1996.

o Návštěva ze Švýcarska

Minulý týden navštívila pětičlenná skupina kněží schönstattskeho hnutí působící ve Švýcarsku Prahu a Brno. Otcové se zajímali o současné aktivity laiků a o formy působení schönstattskeho hnutí u nás. V rámci pobytu zavítali do salesiánské oratoře v Brně-Žabovřeskách, kde byli informováni o pastoračním působení salesiánů v této městské oblasti.

o Effeta v Brně

Brněnský dům pro mentálně znevýhodněné a autisty Effeta otevřel v Domě dětí v Brně-Vinohradech (Valtická 23) zajímavou výstavku výtvarných a řemeslných prací svých dětí. Expozice je otevřena ve všední dny od 8.00 do 11.00 a od 13.00 do 19.00 hodin. Denní zařízení Effeta, které spravuje Oblastní brněnská charita, dostalo minulý týden prostřednictvím Nadace Olgy Havlové od jihokorejské vlády mikrobus Hyundai. Slavnostního předání daru se účastnil velvyslanec Korejské republiky Jae Sup Kim, prezidentka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové Dana Němcová, brněnský biskup Vojtěch Cikrle a zástupci magistrátu města Brna a obce Lišně. Mikrobus, který každý den dováží děti z brněnské oblasti do zařízení, ujede 120 km a ušetří rodičům individuální svoz a 3 až 4 hodiny jejich času.

o Zasedání právní komise ČBK

Ve čtvrtek 13. června zasedala na poutním místě v Kostelním Vydří v areálu karmelitánského kláštera právní komise České biskupské konference. Za řízení předsedy, česko-budějovického biskupa Antonína Lišky, projednávala aktuální právní otázky současné katolické církve. Jednání byli přítomni vedoucí právních útvarů diecézí Čech a Moravy.

ČBK

MARTA VONDRÁKOVÁ
Křesťanská cestovní kancelář

MISIE

751 03 Brodek u Přerova č. 46
tel.: Přerov 0641/941 80

LURDY – ŽENEVA – MONTE CARLO

Plná penze v Lurdech.
Termín: 18. – 24. 7. 1996; 30. 7. – 5. 8. 1996
Cena: 5 962,- Kč

POUTNÍ MÍSTA BELGIE, NĚMECKA, FRANCIE

Termín: 21. – 27. 6. 1996; 13. – 19. 8. 1996
Cena: 5 995,- Kč

VELKÁ POUŤ DO MEDJUGORJE

Termín: 23. – 28. 9. 1996
Cena 1 895,- Kč + 27 DM

První soboty v Netině u Panny Marie Usmívací – v 18.00 hod. růženec a mše svatá, příležitost ke sv. zpovědi.

Modlíme se za víru v našich rodinách, kněžská a řeholní povolání, spolupracovníky kněží, pokoj ve světě.

Pěší poutníci vycházejí z Velkého Meziříčí ve 14.30 hod. Autobus jede v 17.10 z Velkého Meziříčí.

6. července 1996 – pouť s obvyklým pořadem. Při mši svatě poděkuje za 15 let kněžství P. Václav Kříž, rodák z netínské farnosti. Zúčastní se poutníci z Čech a Bavorska.

3. srpna 1996 – pouť s obvyklým pořadem. Mši svatou slouží a novokněžské požehnání uděluje P. Ing. Miloslav Čamek, rodák z děkanství.

18. srpna 1996 – hlavní pouť. Mše svatá v 7.30, v 9.00 a v 11.00 hod. Pěší poutníci vycházejí z Velkého Meziříčí v 6.30 hod.

Pouti se zde konají bez přerušení od roku 1714!

EXERCICIE NA VELEHRADĚ 1996

Téma: Otcové TJ – jezuité – základní ignaciánské exercicie; ostatní exercitátoři – vlastní témata.

Červenec 1996: 14. 7. – 20. 7. – kněžské týdenní exercicie (exercitátor Mons. J. Hrdlička); **23. 7. – 27. 7.** – dívky od 16 let (P. J. Hladiš TJ)

Srpen 1996: 7. 8. – 15. 8. – řeholní sestry (P. M. Kabrda SDB); **20. 8. – 24. 8.** – hoši od 16 let (P. J. Hladiš); **28. 8. – 1. 9.** – ženy do 40 let (P. K. Weichsel TJ)

Září 1996: 3. 9. – 7. 9. – vysokoškolačky – studentky (P. M. Altrichter TJ); **10. 9. – 14. 9.** – vysokoškoláci – studenti (P. M. Altrichter TJ); **24. 9. – 28. 9.** – ženy nad 40 let (P. V. Ondřej TJ)

Říjen 1996: 15. 10. – 19. 10. – muži (P. Ant. Vedral TJ); **22. 10. – 26. 10.** – mariánští ctitelé a ctitelky (P. J. Hladiš TJ); **23. 10. – 27. 10.** – exerciční obnova (P. K. Weichsel TJ).

Poutní a exerciční dům STOJANOV

687 06 VELEHRAD 62

Tel.: 0632/714 20

13. neděle v mezidobí 30. 6.

Řím 6,3-4,8

Křest nebývá chápán moc osobně – spíš jako něco, co se s člověkem děje (smazává dědičný hřích), než jako to, co ho mění, a hlavně co navazuje jedinečný vztah, a to ke Kristu a tím k církvi (Ježíšovu tělu).

Důsledkem křtu je tedy určitý způsob vedení života, cesta, která se liší od cest těch, kteří nebyli „vzkříšení Otcovou slávou“. Asi největší potíže dělá najít odvahu ke konkrétnímu „umření“ tomu, co není z Boha. Ale bez toho po nesnadné cestě jít nelze.

Pondělí 1. 7.

Mt 8,18-22

Cesta následování Ježíše vede k Bohu. Kam ale vede cesta následování lidí, kteří Boží nejsou?

Úterý 2. 7.

Mt 8,23-27

Mohu zapomenout, co mám dělat. Mohu si myslet, že na mne Bůh zapomněl. Ale co když zapomenu, kdo je Ježíš, stejný včera, dnes i na věky? Čeho se přidřím?

Středa 3. 7.

Mt 8,28-34

Kolik máme nástrojů na přemáhání zla, počínaje dobrými (léky, nemocnice) přes problematické (technika) po hrozné (zbraně). A ještě ke všemu mnohdy tyto nástroje neúčinkují. Ježíš má „jen“ slovo. A my křesťané toto slovo můžeme říkat s ním! A tak s ním vítězit. Věřím v jeho sílu!

Čtvrtek 4. 7.

Mk 9,1-8

Odpuštění hříchů – ne až někdy, někde, možná, snad. Ale teď, právě teď uprostřed nás. Bůh tuto velkou moc lidem neodňal, naopak, je na mnoha místech přítomna. Úžasné.

Pátek 5. 7. sv. Cyril a Metoděj

Lk 10,1-9

Ježíš chce přicházet, ale potřebuje k tomu lidi. V každé době nalézá ty, kdo se jím nechávají posílat – někdo daleko, někdo jen kousek. A ty – jsi ochoten jít tam, kam tě posílá?

Sobota 6. 7.

Mt 9,14-17

Dost se teď mluví o postu. Nestálo by ale také za to podívat se, zda jsme nebo nejsme na svatbě s ženichem? Abychom z horlivosti nepletli vína a měchy!

Neděle 30. června svátek – výročí posvěcení olomoucké katedrály	– 1. čt.: 1 Král 8,22-23,27-30 Ž: 84 (83),3,4,5+10,11 2. čt.: 1 Kor 3,9c-11,16-17 Ev.: Mt 16,13-19	odp.: 2
Pondělí 1. července férie	– 1. čt.: Am 2,6-10,13-16 Ž: 49,16bc-17,18-19,20-21,22-23 Ev.: Mt 8,18-22	odp.: 22a
Úterý 2. července férie	– 1. čt.: Am 3,1-8;4,11-12 Ž: 5,5-6,7,8 Ev.: Mt 8,23-27	odp.: 9a
Středa 3. července svátek sv. Tomáše	– 1. čt.: Ef 2,19-22 Ž: 117 (116),1,2 Ev.: Jan 20,24-29	odp.: Mk 16,15
Čtvrtek 4. července památka sv. Prokopa	– 1. čt.: Ef 4,1-7,11-13 Ž: 1,1-2,3,4+6 Ev.: Mt 19,27-29	odp.: 2a
Pátek 5. července slavnost sv. Cyrila a Metoděje	– 1. čt.: Iz 61,1-3a Ž: 117 (116),1,2 2. čt.: 2 Kor 4,1-2,5-7 Ev.: Lk 10,1-9	odp.: Mk 16,15
Sobota 6. července nez. pam. sv. Marie Gorettiové nebo nez. pam. P. Marie	– 1. čt.: Am 9,11-15 Ž: 84,9,11-12,13-14 Ev.: Mt 9,14-17	odp.: srv. 9

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 30. 6.	PO 1. 7.	ÚT 2. 7.	ST 3. 7.	ČT 4. 7.	PÁ 5. 7.	SO 6. 7.
Antifona	1637	826	841	1673	1722	1722	905
Žalm	783	783	783	786	783	783	786
Ranní chvály:							
Hymnus	1638	827	842	1673	1415	1420	905
Antifony	1639	828	843	1413	1416	1421	906
Žalmy	813	828	843	813	813	813	906
Kr. čtení a zpěv	1639	831	847	1674	1416	1421	908
Antifona k Zach. kantiku	1639	831	847	1413	1416	1421	909
Prosby	1640	831	847	1675	1724	1422	909
Záv. modlitba	1640	832	847	1413	1416	1422	1426
Modlitba během dne:							
Hymnus	792	832	848	792	879	1264	910
Antifony	1641	833	848	863	879	1422	910
Žalmy	818	833	849	863	879	1265	911
Krátké čtení	1641	835	851	1676	882	1422	913
Záv. modlitba	1640	835	851	1413	882	1422	913
Nešpory: SO							
Hymnus	1409	1642	837	852	1413	1423	915
Antifony	1410	1643	838	853	1413	1719	916
Žalmy	1678	1643	838	853	1678	1719	916
Kr. čtení a zpěv	1410	1646	840	856	1680	1424	918
Ant. ke kant. P. M.	1411	1647	840	856	1414	1420	703
Prosby	1411	1647	841	856	1681	1425	918
Záv. modlitba	1408	1640	841	857	1413	1422	703
Kompletář	1242	1242	1247	1250	1254	1238	1238

